

Universitätsbibliothek Wuppertal

Avctores Latinae Lingvae In Vnvm redacti corpvs

Godefroy, Denis

[Genevae], 1585

Caput XVIII. De genere armorum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-85](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-85)

Bucolicis: Iam croceo mutabit vellera luto. Et *Aeneid.* libr. vij. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. Varr. Eumen. Nani vt aruaris & veterosis lutea quæ non sunt, æquæ & lutea videntur, sic infanis sani, & furiosis esse videtur infani. Idem Mod. Sed cynicis inuolucrum, & pallium luteum non est.

11 ¶ *Crocota*, crocei coloris vestis. Plautus Aul. Cùm incedunt infectores crocotarij.

12 ¶ *Violata*, à violæ colore. Plaut. Aulul. Flammearij, violarij, coriarij.

13 ¶ *Pullus*, color est, quem nunc Hispani, vel natiuum dicimus. Varr. de vita populi Romani libr. iij. Vt dum supra terram essent, rucinis lugerent funere ipso, vt pullis pallis amicta.

14 ¶ *Anthracinus*, niger à Græco. ἀνθραξ enim Græcè, carbones Latine appellantur; & est lugentium vestis. Var. de vita populi Rom. lib. iij. Propinquæ adulescentulæ etiam anthracinis proximo amiculo nigello, capillo demisso sequerentur luctum.

DE GENERE CIBORVM ET POTVVM.

CAPVT XVII.

1 ¶ *Paragos*. Varr. Virgul. diuin. Oleum in stucubrationem seruauimus, quodin paragos torum legitime vertamus.

2 ¶ *Blitum*, est holus lene. Var. Eumen. Empedocles natos homines ex terra ait, vt blitum.

3 ¶ *Lapathium*. Varro Mod. Hanc eandem voluptatem tacitulus taxim, consequi lapathio, & prisana possum.

4 ¶ *Mena*. Tul. de finib. bonor. & mal. lib. ij. Qui enim voluptates ipsas cõtenuunt, eis licet dicere, se acipenserem mense non antepone.

5 ¶ *Acipenser*, pisces genus. Cic. Tuscul. lib. j. Et si quem tuorum affectum mœrore vederis, huic acipenserem potius, quam aliquem Socraticum libellum dabis.

6 ¶ *Nasturtium*. Cicer. Tuscul. lib. v. Quos negat ad panem adhibere quicquam, præter nasturtium.

7 ¶ *Marisca*. Varr. de re rustica lib. j. Vt nucæ Græcæ, ac mariscæ fici.

8 ¶ *Ocymum*, quod ocymum dicimus. Var. de re rust. lib. j. Primum ocymum, farraginem, vicium nouissimè scœnum vocari. Ocymum dictum à Græco verbo ὀκνῶ, quod venit citò, similiter quod ocymum in horto.

9 ¶ *Lopades*, genus conchæ marinæ. Plaut. Parasito medico: Addite lopades echinos, ostreas.

10 ¶ *Murrhina*, potio confecta. Varr. Anthropol. Non modò vinam dare, sed etiã (vt Plautus ait) murrhina, passum, defrutum.

Var. de vita populi Romani lib. j. Tum autè Murrhina.

11 ¶ *Loram*, dicebãt in vindemia, cùm expressissent acinis mustum, & folliculos in doliolum coniecissent.

12 ¶ *Portulaca*. Varr. Disciplinæ libro viij. Manducata portulaca citò tollit.

13 ¶ *Lora*, confecta portionis genus grande aptum. Var. de vita populi Rom. lib. j. Antiquæ mulieres maiores nam bibebãt loram, aut sapam, aut defrutum, aut passum, quã murrhinam quidam Plautum appellare putant.

14 ¶ *Sapa*, quod nunc mellaceum dicimus, mustum ad mediam partem decoctum. Var. de vita populi Rom. lib. j. Sapa appellabãt, quod de musto ad mediam partem decoxerant.

15 ¶ *Defrutum*, si ex duabus partibus ad tertiam redegerant, defrutum faciendò.

16 ¶ *Passum*. Varr. de vita populi Romani lib. j. Passum nominabant, si in vindemia uia diutius coctam legerent, eamque passi essent in sole aduri.

17 ¶ *Moriolam*. Varro de vita populi Romani lib. j. Vino addito lorã passi vo care cœperunt: moriolam nominabant, quod ex uuis expressum erat passum ad folliculos rei, quos & vinacea ea dicebant sapam.

18 ¶ *Furunda*, vt libum sacrum quoddam, & farre genus panificij. Varr. Cato vel de liberis educandis: Alij afferunt libum, ac turundam.

DE GENERE ARMORVM.

CAPVT XVIII.

1 ¶ *Catapulta*, iaculum celer, vel sagitta. Plautus Curcul. Atque ita te neruo torquebo, vt catapulta solent. Titin. Scitina: Quem procul adspexit, immittere voluit, reuertit, quoniam catapulta volat. Plautus Captiuis: Nam meus est balista pugnus, abitus catapulta est mihi. Næuius Paccuo:

Vt sole horrescit cera, castra crebro catapulta impulit. Luc. Sat. li. v. Custodè classis catapulta instila sanissas. Silen. Hist. lib. iij. Præterea catapultas xvi. iij. balistas, xx. plaustra coriis, ac minoribus sagittis onusta. Var. de vita populi Rom. li. iij. Nã postea C. Lutatio cõsul ad Ægades insulas, cùm ipse catapulta ictus esset.

2 ¶ *Veles*,

2 ¶ *Veles*, leuis armatura. Titin. Barbato: Ita Spurius animatur in prælium, veles equis recepit se, nec ferit quemquam hostem. Sallustius Iugurthæ bello: Cumque his permisti velites. Varro ἀμυον μαρτρεῖς, ἢ φιλαρρηθίας: Quem sequuntur cum rotundis velites leues parmis.

3 ¶ *Rorarij*, appellabantur milites, qui antè, quam congressæ essent acies, primò non multis iaculis inibant prælium: tractû, quòd antè maximas pluuias cælum rorare incipiat. Lucil. Satyr. lib. vij. Quinque hastæ aureolo cinctu rorarius velox. Idem lib. x. Ponè paludatus stabat rorarius velox. Varro de vita populi Rom. lib. iij. Rorarij appellati, quòd imbribus ferè primùm rorare incipiat.

4 ¶ *Antesignanorum*, proprietates aperta est Varro ἀμυον μαρτρεῖς, ἢ φιλαρρηθίας. Quem sequuntur cum rotundis velites leues parmis, antesignani quadratis multis insignibus tecti.

5 ¶ *Funditores* sunt, qui fundis magnis dimicant. Sallust. Iugurthæ bello: Ipse cum expeditis cohortibus, dehinc funditorum & sagittariorum delecta manu apud primos erat. Sifen. Hist. li. iij. Ac post armatos funditores, & sagittarios ponit.

6 ¶ *Glandis*, est plumbum in modum glandis informatum: Sallust. Iugurthæ bello: Pars eminus glande, aut lapidibus pugnare. Virg. lib. vij. Pars maxima glandes Liuentis plumbi spargit.

7 ¶ *Scorpio*, est genus teli. Sallust. Histor. lib. iij. Quatum vna epistola fortè cum seruo nacti prædatores Valeriani scorpione in castra misere. Sifenna Hist. lib. iij. Longius scorpios catapultas concitat.

8 ¶ *Tragulæ*, est hasta. Sallust. Histor. lib. iij. Auidissimis, atque promptis ducibus, vt Metellus ictu tragulæ fauciaretur. Var. Meleag. 40 Aut ille seruum, qui volabile currens, sparos secutus, tragulæ traiecit.

9 ¶ *Pugio*, est gladius breuis. Sallust. Hist. lib. iij. At Oppius, postquam orans nihil proficiebat, timide veste tectum pugionem expedire conatus, à Corta, Vulciòque impeditur.

10 ¶ *Achides*, iacula breuia. Virg. lib. vij. Teretes sunt achides illi Tela, sed hæc lento mos est aptare flagello.

11 ¶ *Ancyle*, scutum grande: vnde etiam nunc arma & ancyle appellatur. Virg. lib. vij. Lauaque ancyle gerebat.

12 ¶ *Sparos*, lanceæ tela sunt non bellica, Sallust. Catilinæ bello: Sed ex omni copia cititer pars quarta erat militaribus armis instructa: ceteri, vt quosque casus armauerat, sparos, aut lanceas, alij præcutas sudas portabant.

13 ¶ *Phalera*, sunt belli ornamenta. Sallu. 60

Iugurthæ bello: Ac sibi restitui, & hastas, vexillum, phaleras, alia militaria dona. Virgil. viij. Eurnalus phaleras Rânetis, & aurea bullis Cingula.

14 ¶ *Parma*, est scutum breue. Sallust. Histor. lib. iij. Hi locorum perignari, & soliti neçtere ex viminibus vasa agrestia, ibi tum, quod inopia scutorum fuerat, ad ea arte se quisque in formam parmæ equestris armabat. Virg. lib. vij. Ense leui nudo, parmæque inglorius alba.

15 ¶ *Ferentarij*, leuis armatura, quod quicquid opus esset, auxilio ferrent excursu leui, armis grauibus non impediti. Cato de re militari: Lade partem equitatus, atque ferentarios prædatum misit. Sallust. Catilinæ bello: Postquam eò ventum est, vnde à ferentariis prælia committi possent.

16 ¶ *Ferutum*, est telum breue, & acutum. Sallust. Hist. lib. iij. Saxaque ingentia, & axe iunctæ trabes per pronum incitabantur, axibusque eminebant in modum ericij militaris veruta binum pedum. Varro ὄνος λέγεσσι: Acerbus, qui tibi nihil mali fecit veritus ob artem præclaram.

17 ¶ *Cetra*, scutum breue. Virg. lib. vij. Læuas cetra regit.

18 ¶ *Pelta*, scuta Amazonica. Virg. Æneid. lib. j. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis.

19 ¶ *Gesa*, tela Galliarum. Vir. lib. ix. Alpina coruscant Gesa manu. Varro de vita populi Rom. lib. iij. Qui gladiis cincti sine scuto eubinis gesis essent.

20 ¶ *Falarica*, telum maximum. Virgil. Æneid. lib. ix. Sed magnum stridens contorta falarica venit Fulminis acta modo. Enn. Quæ validè veniunt falarica missa. & dictum hoc genus teli à falis, id est, turribus ligneis.

21 ¶ *Sparus*, telum agreste. Virg. lib. xj. Agresteisque manus armat sparos. Varro Meleagris: Aut ille ceruum, qui volabile currès, Sparo secutus tragulæ traiecit. Sifenna Histor. lib. iij. Sparis, ac lanceis eminus peterent hosteis.

22 ¶ *Balista*, saxa maiora & grauiora quibus iaciuntur. Lucillius lib. xxvij. Quid sit balistas iactas centenarias. Sifenna. Hist. libro iij. Balistas quatuor talentarias.

23 ¶ *Venabulum*, venantium telum latissimum à cæteris aciei longissimæ. Virg. lib. ix. Supra venabula fertur. Varro ὄνος λέγεσσι: Nempe sues syluaticos in montibus sectaris venabulo, aut ceruos.

24 ¶ *Contis*, hastæ longiores, & robustæ. Virg. lib. ix. Ac duris detrudere contis.

25 ¶ *Manipuli*, sunt manus militum, vel collecti viri. Sifenna Hist. lib. iij. Conuictus tamen & tempora singula constituit, & sicut steterat, manipulos obuerti iussit. Idem li. iij.

Matereta graua bellica manipulorum.

26 ¶ *Lancea*. Sifen. Histor. libro iij. Gallia materibus, Sueni lanceis configunt. Idem li. iij. Alij materibus, aut lanceis tamen mediū perturbant agmen.

27 ¶ *Malleoli*, manipuli spartei pice coniecti, qui incensi aut in muros, aut in testudines iaciuntur. Sifenna Hist. lib. iij. De quibus partim malleolos, partim falces farmentorum incensos supra vallum frequentes.

28 ¶ *Cataphrati*. Sifen. Histor. libro iij.

Custodiae in muro statuuntur cataphratorū. Sallust. Hist. lib. iij. Qui praegrediebantur equites cataphrati ferrea omni specie.

29 ¶ *Falces*, & harpagae armorum genera murorum oppugnationi apta. Sifenna Hist. lib. iij. Falces iniectas comminuunt puteos, propius collocatis harpagis, deiiciunt.

30 ¶ *Anfata*, iaculamenta cum ansis. Ennius lib. v. Anfatas mittunt è turribus.

31 ¶ *Corisci*, leue missile in modū sagittarū. Vir. Corisciq; leues humeris, & letifer arcus.

DE PROPINQVITATE.

CAP. XIX.

Cæsares dicti, qui cæsa matre nascuntur.
2 ¶ *Agrippa*, qui cum labore matris eduntur, hoc est, per pedes contra naturam, non per caput, quasi ab ægro partu.

3 ¶ *Vopiscus*, qui ex duobus conceptis, vno abortu excluso, ad partum legitimum deducitur.

4 ¶ *Glos*, appellatur mariti soror, atque eadem fratris vxor.

5 ¶ *Lenir*, dicitur frater mariti, quasi le-

uus vir.

6 ¶ *Fratria*, appellantur fratrum inter se vxores.

7 ¶ *Amitini*, fratrum maris, & foeminae filij.

8 ¶ *Patruales*, marium fratrum filij.

9 ¶ *Consobrini*, ex duabus editi sororibus, quasi consororini: de quibus exempla multa sunt in antiquis auctoribus, & maxime in Afranio, & iuris vetustissimis scriptoribus.

FINIS.

